

Motion till riksdagen

1988/89:K437

av Rune Rydén m. fl. (m, fp, c)

Sekretessen i förskolan och den obligatoriska skolan

Vid tillkomsten av sekretesslagen (1980:100) framhöll konstitutionsutskottet (KU 1979/80:37) att sekretessen inte fick gå längre än som var oundvikligen nödvändigt med hänsyn till det intresse som sekretessen skulle skydda. Utskottet fann det därför värdefullt att sekretessen kom att grundas på en skadebedömning. I sekretesslagen sker denna bedömning med hjälp av vad man kallar skaderekvisit. De är av två slag: det raka skaderekvisitet och det omvända.

Det raka skaderekvisitet

Det raka skaderekvisitet innebär att lagtillämparen kan göra sin bedömning i fråga om sekretess inom ganska vida ramar. Avsikten är att skadebedömningen skall kunna göras med utgångspunkt i uppgiften som sådan. Det innebär att frågan om sekretess inte i första hand behöver knytas till en skadebedömning i det enskilda för handen varande fallet. Avgörandet om sekretess bör föreligga görs i stället i bedömningen om uppgiften allmänt sett är av den arten att ett utelämnande typiskt sett kan vara ägnat att medföra men eller skada för det intresse som skall skyddas genom bestämmelsen.

Det raka skaderekvisitet innebär en presumtion för offentlighet (KU 1979/80:37 s. 8-9).

Det omvända skaderekvisitet

Det omvända skaderekvisitet utgår ifrån att sekretess är huvudregel. Sekretessen gäller om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan men eller skada. Det innebär att tillämparen har ett ganska begränsat utrymme för sin bedömning.

Det omvända skaderekvisitet innebär en presumtion för sekretess (KU 1979/80:37 s. 8-9).

Sekretessen i den elevvårdande verksamheten i den obligatoriska skolan och förskolan

I den elevvårdande verksamheten i de skolformer som skollagen (1985:1100) omfattar gäller, enligt föreskrifter i 7 kap. 9 § andra stycket sekretesslagen (1980:100, ändr. 1986:345), vid sekretessbedömningen det raka skaderekvisitet och alltså presumtion för offentlighet.

Förskolan sorterar under socialtjänstlagen (1980:620). Här urskiljs inte

särskilt den elevvårdande verksamheten. Enligt 7 kap. 4 § sekretesslagen gäller inom socialtjänsten det omvända skaderekvisitet och alltså presumtion för sekretess.

Mot. 1988/89
K437

Samverkan mellan skola och förskola

I läroplanen för grundskolan (Lgr 80) finns ett särskilt avsnitt (s. 24) om samverkan mellan skola och förskola. Av detta framgår hur viktigt det är med en samsyn i den elevvårdande verksamheten mellan förskolan och grundskolan.

Det är allmänt omvittnat att den olika utformningen av sekretessen i den elevvårdande verksamheten i förskolan och grundskolan utgör ett besvärande hinder för ett förtroendefullt samarbete dem emellan.

Olägenheterna förstärks ytterligare genom att bestämmelserna i 14 kap. 3 § sekretesslagen, Om vissa begränsningar i sekretessen, utformats på ett sådant sätt att de medger öppenhet i informationsutbytet i riktningen den obligatoriska skolan – förskolan men spärr för informationsutbytet i riktningen förskolan – den obligatoriska skolan. Enligt 3 § *första stycket* får nämligen, beträffande den obligatoriska skolan, sekretessbelagd uppgift lämnas till myndighet, om det är uppenbart att intresset av att uppgiften lämnas har företräde framför det intresse som sekretessen skall skydda.

Enligt 3 § *andra stycket* är denna intresseavvägning inte möjlig beträffande den sekretess som gäller socialtjänsten och alltså också den elevvårdande verksamheten i förskolan.

De olika resultat som utformningen av 3 § leder till beträffande elevvården låter sig inte förklaras av rationella skäl.

Sekretesslagen en svårtydd lag

Det är allmänt omvittnat att sekretesslagen ställer stora krav på dem som har att tillämpa den. Det ovan anförda torde bestyrka detta påstående. Man bör hålla i minnet att det är åtskilliga tiotusentals lärare och tjänstemän som skall tyda sekretesslagens regelsystem i här berört avseende. Osäkerheten leder av förklarliga skäl till att man "för säkerhets skull" upprätthåller en sekretess som är strängare än lagstiftaren avsett. Detta är till avsevärt men för den elevvårdande verksamheten. Största möjliga öppenhet bör råda i informationsutbytet mellan förskolan och grundskolan.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen begär att regeringen låter utarbeta förslag till sådan ändring i sekretesslagen att sekretessen i den elevvårdande verksamheten i förskolan och den obligatoriska skolan kommer att ha samma regler.

Stockholm den 11 januari 1989

Mot. 1988/89

K437

Rune Rydén (m)

Erling Bager (fp)

Karin Falkmer (m)

Martin Olsson (c)

Per Stenmarck (m)